Kuntarahoitus Oyj **14.11.2017**

Eduskunta Verojaosto

Lausunto liittyen asiaan HE 155/2017 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 19 a ja 27 c §:n sekä arvonlisäverolain 15 ja 29 §:n muuttamisesta

Kuntarahoitus Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua ja tulla kuulluksi asiassa. Kuntarahoitus puoltaa esitettyä lakimuutoskokonaisuutta. Kokonaishoitopalvelumallin käyttämisestä Suomessa on hyviä kokemuksia neljästä suomalaisesta moottoriteiden elinkaarihankkeesta. Yhteisenä nimittäjänä hankkeille ovat olleet aikataulupitävyys, kustannuspitävyys sekä yleisesti korkea rakentamisen ja kohteen ylläpidon ja käytettävyyden laatu. Mallin soveltamismahdollisuuksien laajentamiselle on selkeää kysyntää kuntakentässä, jotta samat laadulliset hyödyt ja mallin muut ominaisuudet olisivat hyödynnettävissä myös muissa kuin valtion väylähankkeissa. Kuntarahoituksen tytäryhtiöllä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:llä on laaja kokemus mallin soveltamisesta suomalaisissa väylähankkeissa toimittuaan Liikenneviraston taloudellisena neuvonantajana kolmessa viimeisessä elinkaarihankkeessa (E18 Koskenkylä-Kotka moottoritie, Kokkola-Ylivieska kaksoisraide, E18 Hamina-Vaalimaa moottoritie). Koska kokonaishoitopalveluhankkeissa perustetaan lähtökohtaisesti yksityisomisteinen projektiyhtiö hankkeen palveluntuottajaksi ja rahoituksen hankkijaksi, Kuntarahoitus ei itse voi rahoittaa kokonaishoitopalveluhankkeita.

Kokonaishoitopalvelumallin käyttäminen on mahdollistettu valtion väylä- ja ratahankkeissa sisällyttämällä elinkeinoverolakiin säännökset, joiden nojalla hankkeessa palveluntuottajana toimivan yrityksen hankkeen rahoituksen sisältävästä kokonaishoitopalvelusta saama korvaus tuloutuu sopimuskauden aikana sitä mukaa, kun palvelua tuotetaan (EVL 19 a §). Vastaavasti palveluntuotannosta aiheutuvat menot palveluntuottaja voi vähentää tasaisesti koko sopimuskauden aikana (EVL 27 c § b). Arvonlisäverolaissa on vastaavat säännökset (AVL 29 §). Edellä kuvattujen tulon- ja menon jaksotussäännösten soveltuvuutta kuntien tila- ja infrahankkeisiin on selvitetty vuosien varrella useassa eri yhteydessä. Mikäli kokonaishoitopalveluhankkeeseen ei voida soveltaa valtion väylä- ja ratahankkeisiin laadittuja erityissäännöksiä, nykylainsäädännön mukaan toimittaessa voidaan löytää useita erilaisia tulkintoja, miten hankkeen palveluntuottajana toimivan projektiyhtiön verotuskäsittely toteutuisi. Kaikki nämä tulkinnat johtavat sietämättömään riskiin palveluntuottajalle tai huomattavaan lisäkustannukseen tilaajalle verrattuna valtion väylähankkeita varten laadittujen pykälien mukaiseen projektiyhtiön verokäsittelyyn. Nämä epävarmuudet ja riskit ovat johtaneet siihen, että kokonaishoitopalvelumallin mukaiset investointihankkeet eivät ole lähteneet liikkeelle. Nyt valmisteltu lakimuutoskokonaisuus käsityksemme mukaan korjaa tilanteen ja mahdollistaa kokonaishoitopalvelumallin laajemman soveltamisen.

Euroopan strategisten investointien rahaston (ESIR) rahoitusmahdollisuuksia voidaan hyödyntää julkisen sektorin tahon tilaaman kokonaishoitopalvelumallin mukaisen

hankkeen rahoituskokonaisuudessa. Laajentamalla kokonaishoitopalvelumallin soveltamismahdollisuuksia muillekin julkisen sektorin tahoille kuin valtiolle ja laajentamalla mallin soveltamista myös mm. toimitilahankkeisiin, lisätään samalla mahdollisuuksia ESIR-rahoituksen hyödyntämiseen suomalaisissa hankkeissa.

Esimerkkinä käytännön hankkeesta Espoon kaupungilla on kiinnostus toteuttaa merkittävä investointikustannukseltaan yli 100 M€:n kouluinvestointihanke kokonaishoitopalvelumallilla. Malli mahdollistaa Espoon selvitysten mukaan uudenlaisen yhteistyömallin rakennusliikkeiden ja yksityisten sijoittajien kanssa, jonka nähdään kaupungin kannalta olevan kustannustehokas ja osapuolten riskien jaon kannalta tasapainoinen. Rakennushankkeiden käynnistämiseen ja suunnitteluun käytettävissä olevat henkilöresurssit ovat rajalliset Espoossa. Kokonaishoitopalvelumallin avulla on mahdollista hankkia tarvittavia resursseja tarvittavan suuren hankevolyymin käynnistämiseen siten, että toteuttaja kantaa pitkäaikaisen vastuun työnsä laadusta ja vaikutuksista kaupungin opetustoimeen.

Espoon lisäksi mm. muut viisi Suomen suurimmasta kuudesta kaupungista ovat ilmaisseet tukensa kokonaishoitopalvelumallin mahdollistamiselle kuntien hankkeisiin. Mahdollisia hankkeita mallin soveltamiselle ovat mm. kasvavasta korjausvelasta sekä sisäilmaongelmista aiheutuvat laajat kouluinvestointitarpeet ympäri Suomea. Kokonaishoitopalvelumallin keskeinen osa on palveluntuottajan elinkaarivastuu, eli palveluntuottaja vastaa kohteen suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnosta pitkän esim. 20 vuoden ajan ja saa palvelumaksunsa ainoastaan, mikäli kohteen olosuhteet ja kunto ovat sovitun mukaiset. Lisäksi kokonaishoitopalvelumalli mahdollistaa suurten yli 100 M€ investointikustannuksiltaan olevien ja useita kohteita sisältävien hankekorien kilpailuttamisen ja toteuttamisen yhden kokonaispalveluhankkeen sisällä. Infrarakentamisen puolella suuret kunnalliset infrahankkeet kuten esim. Helsingin keskustatunneli tai kaupunkien raideinvestoinnit olisivat erinomaisesti kokonaishoitopalvelumallilla toteutettavaksi sopivia hankkeita. Mallin sisältämä rahoitusratkaisu mahdollistaa investoinnin kustannuksen jaksottamisen hankkeen elinkaaren ajalle, mikä voi osaltaan mahdollistaa kannattavaksi arvioitujen suurten investointien toteuttamispäätöksen tekemisen.

Mahdollisuus kokonaishoitopalvelumallin käyttämiseen tarjoaisi kunnille ja kunnallisille organisaatioille sekä muille julkisen sektorin toimijoille tarpeellisen lisävaihtoehdon niiden harkitessa tila- ja infrahankkeidensa toteutus- ja rahoitusmallia. Kokonaishoitopalvelumallin soveltamismahdollisuuksien laajentaminen tulee lisäämään kansainvälisten rahoittajien sekä rakennusliikkeiden sekä asiantuntijaresurssien kiinnostusta Suomen markkinoita kohtaan. Tämä pääomalähteiden lisääntyminen sekä merkittävien investointihankkeiden suunnittelu-, toteutus- ja kunnossapito-osaamisen lisääntyminen voi osaltaan mahdollistaa ja helpottaa uusien merkittävien hankkeiden toteuttamista Suomessa.

Haluamme lisäksi huomauttaa, että veronkierron torjuntaa koskevan direktiivin (2016/1164) kansallisen implementoinnin suunnittelussa on tärkeää mahdollistaa kokonaishoitopalveluhankkeiden, joissa julkisen sektorin taho on tilaajana, rajaamisen direktiivin mukaisen korkovähennysrajoituksen ulkopuolelle hankkeiden taloudellisen mielekkyyden varmistamiseksi. Julkisen sektorin tilaamissa kokonaishoitopalveluhankkeissa on käsityksemme mukaan kyseessä aina direktiivin mukainen pitkän aikavälin julkinen infrastruktuurihanke, jolla tuotetaan, kehitetään, käytetään ja/tai ylläpidetään laajamittaista omaisuutta ja joka on yleisen edun mukainen EU-jäsenvaltiossa.